

Latina II

- BATXILERGOA
- LANDIBE HEZIKETA
- GOI MAILAKO HEZIKETA ZIKLOAK

Azterketa

Kalifikazio eta zuzenketa irizpideak

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

NAZIOARTEKO
BIKAINASUN
CAMPUSA
CAMPUS DE
EXCELENCIA
INTERNACIONAL

Azterketa honek bi aukera ditu. Haietako bati erantzun behar diozu.

Ez ahaztu azterketako orrialde bakoitzean kodea jartzea.

Azterketa honek parte hauek ditu:

- Testuaren itzulpena: 0-5 puntu.
- 1. galdera: esaldi baten analisi sintaktikoa: 0-1 puntu.
- 2. galdera: hiru hitzen analisi morfologikoa: 0-1 puntu.
- 3. galdera: lexikoa eta fonetika: 0-1 puntu.
- 4. galdera: latin-literatura: 0-1 puntu.
- 5. galdera: Erromaren ondarearen iraupena. Adierazitako obra irakurri izana frogatzea (0-0,5 puntu). Horretaz gain, gure hizkuntzetako erregistro jasoetan erabiltzen dugun latinezko esaldi bat eta esamolde juridiko bat itzultzea edo/eta haiei buruzko iruzkin labur bat egitea (0-0,5 puntu).

Hiztegia erabil daiteke.

Este examen tiene dos opciones. Debes contestar a una de ellas.

No olvides incluir el código en cada una de las hojas de examen.

Este examen consta de las siguiente partes:

- Traducción del texto, que se calificará de 0 a 5 puntos.
- Cuestión 1ª: análisis sintáctico de una frase: de 0 a 1 punto.
- Cuestión 2ª: análisis morfológico de tres palabras: de 0 a 1 punto.
- Cuestión 3ª: léxico y fonética: de 0 a 1 punto.
- Cuestión 4ª: literatura latina: de 0 a 1 punto.
- Cuestión 5ª: pervivencia del legado de Roma. Demostración de haber leído la obra señalada (de 0 a 0,5 puntos) y traducción y/o breve comentario de una locución latina usada en la lengua culta actual o de un aforismo jurídico latino vigente en la actualidad (de 0 a 0,5 puntos).

Se permitirá el uso de diccionario.

Ponpeio eta Zesarren osteen arteko adiskidetze-une baten ondorioz, soldadu etsai batzuk Zesarren kanpamentuan gelditu dira ustekabean; Zesarrek euren armadara itzul daitezela agindu du, baina ofizial batzuek nahiago dute bertan gelditu.

Caesar, milites adversariorum¹ qui in castra per tempus colloquii² venerant, summa diligentia³ conquiri et remitti iubet. Sed ex numero tribunorum centurionumque nonnulli sua voluntate apud eum⁴ remanserunt. Quos ille⁵ postea magno in honore habuit. (Caes., Civ., I, 77)

Oharrak

- 1) *milites adversariorum*: conquiri eta remitti infinitibo pasiboen subjektua.
- 2) *per tempus colloquii*: 'adiskidetze-une batean'.
- 3) *summa diligentia*: ablatiboa.
- 4) *apud eum*: Zesarri buruz ari da.
- 5) *ille*: Zesar.

Galderak

1. Itzuli testua (hiztegia erabiliz) 5 puntu.
2. Egin ezazu *Caesar ... iubet* esaldiaren analisi sintaktikoa. 1 puntu.
3. Egin ezazu *tempus, remanserunt* eta *habuit* hitzen analisi morfologikoa. 1 puntu.
4. Erantzun bi galdera hauetako bati bakarrik: 1 puntu.
  - a) Adierazi zein diren latinezko *aula*, *-ae* eta *capillus*, *-i* hitzekin zerikusia duten gaztelaniazko terminoak (gaztelaniaren ondare lexikalari dagozkionak izan zein kultismoak izan), eta egin haiei buruzko iruzkin bat. Zer bilakaera fonetiko izan dute latinetik gaztelaniara pasatzean?
  - b) Adierazi euskarazko zer hitz ezagutzen dituzun latinezko *sigillum*, *-i* eta *merx*, *mercis* terminoekin zerikusia dutenak, eta egin haiei buruzko iruzkin bat.
5. *Poesia epikoa: Virgilio eta Lukano* 1 puntu.
6. Erantzun a) galderari eta b) galderari.
  - a) Zer iruditu zaizu Plautoren *Epidiko* obra? Iritzia argudiatzean, eman itzazu xehetasun batzuk, frogatzeko obra irakurri duzula. 0,5 puntu.
  - b) Itzul itzazu honako latindar esaldi hauek, edo/eta egin ezazu haiei buruzko iruzkin labur bat: *Casus belli* eta *Facta non praesumuntur, sed probantur*. 0,5 puntu.

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

UNIBERTSITATERA SARTZEKO
PROBAK

2015eko UZTAILA

LATINA II

PRUEBAS DE ACCESO A LA
UNIVERSIDAD

JULIO 2015

LATÍN II

B AUKERA

Manlio, Katilinaren ofizial bat, Martzio Rex-i zuzendu zaio bere jarrera zuritu nahian eta bakea proposatuz; zehazki, zor jakin batzuen ordainketa errazten zuen lege bat berriz indarrean jar dezan eskatu dio, huraxe baitzen zenbaitek Katilinaren konjurazioarekin bat egiteko izan zituzten arrazoietakoa bat.

At nos non imperium neque divitias petimus, quarum causa¹ bella atque certamina omnia inter mortales sunt, sed libertatem, quam nemo bonus nisi cum anima simul² amittit³. Te atque senatum obtestamur ut restituatis legis praesidium⁴ quod iniquitas praetoris eripuit. (Sall., *Cat.*, 33)

Oharrak

- 1) *causa*: ablatiboa, *quarum* hitzak determinatua.
- 2) *nisi cum anima simul*: 'ez bada bizitzarekin batera'.
- 3) *amittit*: 'utzi', 'uko egin' adieran.
- 4) *praesidium*: hemen, 'bermea', 'garantia'.

Galderak

1. Itzul ezazu testua (hiztegia erabiliz). 5 puntu.
2. Egin ezazu *Te ... eripuit* esaldiaren analisi sintaktikoa. 1 puntu.
3. Egin ezazu *quarum*, *obtestamur* eta *eripuit* hitzen analisi morfologikoa. 1 puntu.
4. Erantzun bi galdera hauetako bati bakarrik: 1 puntu.
  - a) Adierazi zein diren latinezko *fevor*, *-oris* eta *hortus*, *-i* hitzekin zerikusia duten gaztelaniazko terminoak (gaztelaniaren ondare lexikalari dagozkionak izan zein kultismoak izan), eta egin haiei buruzko iruzkin bat. Zer bilakaera fonetiko izan dute latinetik gaztelaniara pasatzean?
  - b) Adierazi euskarazko zer hitz ezagutzen dituzun latinezko *pasco*, *-ere* eta *honor*, *-oris* hitzekin zerikusia dutenak, eta egin haiei buruzko iruzkin bat.
5. *Latindar historiografia* (*Zesar*, *Salustio*, *Livio*, *Tazito*). 1 puntu.
6. Erantzun a) galderari eta b) galderari.
  - a) Zer iruditu zaizu Plautoren *Epidiko* obra? Iritzia argudiatzean, eman itzazu xehetasun batzuk, frogatzeko obra irakurri duzula. 0,5 puntu.
  - b) Itzul itzazu honako latindar esaldi hauek, edo/eta egin ezazu haiei buruzko iruzkin labur bat: *Ab illo tempore* eta *Legum omnes servi sumus, ut liberi esse possimus*. 0,5 puntu.

CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK

LATINA II

- 1) Latinezko testua gaztelaniara edo euskarara itzultzea, hiztegia erabiliz.
  - Gehienez, 5 puntu.
  - Hauek balioetsiko dira: latinezko testuaren edukia ulertzea, kontzeptuak xede-hizkuntzara itzultzeko gaitasuna eta itzulpenak erakusten duen latin gramatikaren ezagutza.
- 2) Proposatutako esaldiaren analisi sintaktikoa.
  - Gehienez, 1 puntu.
  - Esaldi osoaren egitura sintaktikoari buruzko eta esaldiko elementu bakoitzaren sintaxiari buruzko analisisia egin behar da.
- 3) Adierazitako hitzen analisi morfologikoa.
  - Gehienez, 1 puntu.
  - Kasuaren arabera, izen-jokoaren (generoa, numeroa eta kasua) edo aditz-jokoaren (pertsona, numeroa, denbora, modua eta boza) bereizgarriak zehaztu behar dira, betiere kontuan izanda galdera hitzak testuinguru horretan duen balioari dagokiola (adib.: zer da «hoc» dagoen testuan, eta ez zer izan daitekeen «hoc» testuingurua kontuan hartu gabe).
- 4) Lexikoari eta fonetikari buruzko galdera. Lexiko latindarraren gaztelaniarako edo euskararako bilakaeraren adibideak.
  - Gehienez, 1 puntu.
  - Hauek balioetsiko dira: emandako hitzen kopurua eta, batez ere gaztelaniaren kasuan, hitz bakoitzari dagozkion lege fonetikoaren azalpena.
- 5) Literatura latindarraren historiari buruzko galdera.
  - Gehienez, 1 puntu.
  - Galderako literatura-generoa definitu behar du ikasleak, eta egile horri (edo horiei) buruz dakiena azaldu; batez ere, literatura-genero horri dagozkion obrei buruz jardun behar du.
- 6) a) Itzulitako obra latindar baten irakurketa.
  - Gehienez, 0,50 puntu.
  - Galderaren helburu bakarra da jakitea ea ikasleak ikasturte honetarako adierazi den obra (Plautoren *Epidicus*) irakurri ote duen. Horretarako behar adina datu eta xehetasun eman behar ditu ikasleak.b) Egungo hizkuntza jasoan erabiltzen diren latinezko lokuzioak eta latin juridikoaren esaldien eta esaeren zerrenda.
  - Gehienez, 0,50 puntu.
  - Egungo hizkuntza jasoan erabiltzen den lokuzioetako baten eta egun erabiltzen den latin juridikoaren esaldi baten itzulpena edo/eta iruzkin laburra eskatzen da.